

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในกิจกรรมกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อ
จังหวัดนครสวรรค์

ชื่อผู้เขียน นางสาวสุรีย์พร ไชยภักดี

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาส่งเสริมการเกษตร

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ :

รองศาสตราจารย์ ดร. ไพบูลย์ สุธงส์ภา	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประทีป คชศิลา	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บุญเสริม ชีวะอิสระกุล	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดุษฎี ณ ลำปาง	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึง ลักษณะของการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในกิจกรรมกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อจังหวัดนครสวรรค์ ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในกิจกรรมกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อ จังหวัดนครสวรรค์ กับ ปัจจัยด้านบุคคล เศรษฐกิจ สังคมและจิตวิทยา และปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในกิจกรรมกลุ่ม และการประกอบอาชีพการเลี้ยงโคเนื้อของสมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อจังหวัดนครสวรรค์

ประชากรที่ใช้ศึกษาครั้งนี้คือ สมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อจังหวัดนครสวรรค์ ดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage Sampling) ได้จำนวนตัวอย่าง 180 คน กับรวบรวมข้อมูลโดยการให้แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์มากที่สุด รองลงมาเป็นการมีส่วนร่วมในการประสานงานและประชาสัมพันธ์ มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม และมีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือ ตามลำดับ

ตัวแปรที่สามารถอธิบายการมีส่วนร่วมของเกษตรกรได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 6 ตัวแปร คือ การได้รับข่าวสาร ความต้องการเกียรติและชื่อเสียง ความคาดหวังต่อประโยชน์ที่จะได้รับ สภาพตำแหน่งทางสังคม และขนาดพื้นที่ถือครอง ซึ่งมีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในทางบวก ส่วนรายได้ทั้งหมดของครัวเรือนนั้นจะมีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในทางลบ

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินกิจกรรมกลุ่มและการประกอบอาชีพการเลี้ยงโคเนื้อ พบว่า ปัญหาที่สำคัญที่สุดคือ ราคาโคเนื้อตกต่ำ รองลงมาคือ ขาดพื้นที่ในการเลี้ยงดู การบริการด้านปัจจัยการผลิตของรัฐไม่เพียงพอและไม่ทั่วถึง การบริการแนะนำดูแลเอาใจใส่จากเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ทั่วถึงและไม่สม่ำเสมอ ขาดเงินทุนและแหล่งให้สินเชื่อและขาดแรงงานในการเลี้ยงดูโคเนื้อ ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ควรพัฒนาระบบการให้ข่าวสารให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ควรจัดกิจกรรมเสริมสร้างแรงจูงใจให้เกิดความภาคภูมิใจแก่สมาชิก รัฐควรจัดสรรที่ดินสำหรับใช้เป็นทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ ตลอดจนให้การสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ หลักวิชาการในการทำทุ่งหญ้าอาหารสัตว์อย่างต่อเนื่อง ควรส่งเสริมวิชาชีพในสาขาอื่น ๆ เพื่อเป็นการเสริมรายได้ให้กับเกษตรกร และควรส่งเสริมให้กลุ่มมีการจัดตั้งกองทุนหมุนเวียนเพื่อบริการแก่สมาชิก

Thesis Title Farmers' Participation in Beef Cattle Raising Group
in Changwat Nakhon Sawan

Author Miss. Sureeporn Chaipakdee

M.Sc. (Agriculture) Agricultural Extension

Examining Committee :

Assoc. Prof. Dr. Paiboon Suthasupa Chairman

Assist. Prof. Prateep Kochsila Member

Assist. Prof. Dr. Boonserm Cheva-Isarakul Member

Assist. Prof. Dusdee Nalampang Member

Abstract

The objectives of the study were to study the participation of farmers who raise beef cattle in Changwat Nakhon Sawan, to analyze the relationship between the participation and personal characteristics, economic, socio-psychological factors and to obtain their opinions about problems and obstacles in farmers group's participation and beef cattle raising.

This study uses data collected from 180 samples of beef cattle raising group member (BCRG) in Changwat Nakhon Sawan by multistage sampling method. The data was collected by the use of interview schedule. The following statistical analysis were employed : 1) percentage 2) means 3) standard deviation and 4) stepwise multiple regression analysis.

From research findings, it was found that the BCRG has participated most in benefit sharing. Besides, they have participated in coordinating and publicizing, implementing and consulting respectively.

Six variables statistically significantly related to farmers' participation include information gathering, esteem needs, beneficial expectation, social leader status and farm holding size. All of these variables are positively related to farmers' participation while household income is negatively associated with participation.

Low beef cattle price is the most important problems in organizing the BCRG's activities and beef cattle raising. Lack of pasture land, inadequate production inputs from the government, inadequate advice from the government officials, lack of capital funding and sources and labour are also relevant factors.

Recommendations for this research are to develop more efficient information gathering system, to stimulate more esteem needs for members, to allocate more pasture land for livestock raising as well as to continuing support seeds and pasture land, to promote other occupations for farmers' subsidiary income and to promote group members' revolving fund.